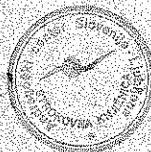

Slovene Adult Andragoški Education center Centre Republike Slovenije

NOVIČKE

SEPTEMBER 1994/9

- ▲ DOMA IN V SVETU
- Izobraževalni program
- Usposabljanje učiteljev, priručnik, standardi, anketiranje
- Brezposelnost je lahko izliv
- Obrtno poklicno
- Izobraževanje in učna mesta
- Posel je komunikacija sira in mažganov
- Medsebojna povezanost učenja in raziskovanja z delom
- Konferanca Ženske
- Izobraževanje
- ▲ PRIPRAVLJAMO
- Srečanja ob petkih
- Seminarji
- Napovedujemo
- Seminar Stephana Haslama
- ▲ POSVETI, KONFERENCE
- Vloga Izobraževanja odraslih v demokratizaciji družbe
- ▲ NOVOSTI IZ KNUJIŽNICE
- ACS

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije, tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvenih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovjo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

X.400: C=si;ADMD=mail;PRMD=ac,O=ij;S=guest;G=lj.acrs

RFC-822: lj-acrs.guest@ijs.si

DECnet: STENAR::LJACRS

DOMA IN V SVETU

Usposabljanje za življenjsko uspešnost

Usposabljanje učiteljev, priročnik,
standardi, anketiranje

Usposabljanje učiteljev za izvajanje programov UŽU

Usposabljanje učiteljev se je končalo pri nas sredi junija, do konca julija pa je bilo treba oddati seminarske naloge. Učitelji so po navodilih mentorjev in strokovnih sodelavcev morali napisati štiri seminarske naloge. Lahko so izbirali različne teme, glede na to, ali se bodo usposobili za izvajanje programa UŽU v celoti ali za posamezen sklop (sporočanje, sporazumevanje, branje in tvorjenje umetnostnih in neumetnostnih besedil, "računanje v vsakdanjem življenju"). Izdelati so morali tri seminarske naloge in pisno pripravo za mikropouk ali nastop pred kamero. Namen izdelave seminarskih nalog je bil, da učitelji že tedaj, ko se usposabljo, pripravijo nekaj gradiva za izvajanje programa UŽU in se poglobojeno lotijo študiju funkcionalne pismenosti v svojem lokalnem okolju.

Seminarske naloge pregleduje komisija na Anderagoškem centru Slovenije (Olga Drotferik, mag. Ester Možina, Alenka Janko) in mentorice (dr. Ana Krajnc, Nada Mulej, dr. Marja Bešter, Terezija Uran, dr. Mirjana Ule). Učitelji bodo po pošti dobili pripombe mentorjev in komisije, in če bo treba, naloge po priporočilih ustrezno dopolnili. Ko bodo naloge ustrezno izdelane, bodo učitelji, ki sicer izpolnjujejo pogoje, lahko začeli izvajati program UŽU.

Priročnik za učitelje programov UŽU

Pripravljamo priročnik za učitelje v programu usposabljanje za življenjsko uspešnost. Namenjen bo tudi organizatorjem in izvajalcem drugih temeljnih programov izobraževanja odraslih ter uporaben še za učitelje v osnovnih in srednjih šolah.

V njem bodo predstavljene teče vsebine:

- Kako uporabljamo priročnik
- Kaj je funkcionalna pismenost
- Kakšno znanje potrebujejo udeleženici programa UŽU
- Učitelj v programu UŽU
- Učinkovita komunikacija v skupini - temelj uspešnega dela
- Motivacija udeležencev v programu UŽU
- Kako se učijo odrasli
- Načrtovanje učiteljevega dela

- Učne metode pri delu z udeleženci in zgledi ob učnih vsebinah:
 - sporočanje: branje, razumevanje in tvorjenje besedil
 - medosebni odnosi in učinkovita komunikacija
 - računanje
- Spremljanje napredovanja udeležencev v programu UŽU.

Pri izdelavi priročnika so sodelovale Nada Mulej, Danica Cedilnik, dr. Marja Bešter, Terezija Uran, dr. Ana Krajnc, Magda Juvan in Alenka Janko. Priročnik je recenziral dr. Zoran Jelenc. Na ACS ga bomo izdali predvidoma jeseni.

Priprava standardov programa UŽU in priprava programa UŽU za verifikacijo

V prejšnji številki je Nataša E. Jelenc predstavila projekt za postavitev mreže ugotavljanja in potrjevanja znanja (v nadaljevanju UPZ). Strokovni sodelavci ACS pripravljajo standarde programa UŽU za socialno komunikacijo, sporočanje in računanje v vsakdanjem življenju. Kandidati, ki bodo to želeli, bodo lahko potrdili svoje znanje po standardih v UPZ. Znanje bodo lahko potrdili tudi tisti, ki se niso udeleževali programa UŽU.

Standardi programov UŽU bodo usklajeni s standardi osnovne šole in splošnim delom programov USO. Tako bodo kandidatom, ki bodo končali program UŽU in bodo svoje znanje potrdili na UPZ, priznali del osnovne šole za odrasle in splošni del programa USO.

Pripravljene standarde bomo dali jeseni v presojo in potrditev Strokovnemu svetu Republike Slovenije za vzgojo in izobraževanje. Program bomo tudi verificirali.

Nadalujemo z anketiranjem udeležencev programov UŽU

Poročali smo, da se je vabilu na evalvacijsko delavnico odzvalo 43 udeležencev programa UŽU. Študenti andragogike nadaljujejo anketiranje udeležencev, ki se niso udeležili anketiranja na ACS. Anketirajo udeležence v Radovljici, Prevaljah, Mariboru, Celju, Novi Gorici, Mengšu, Trebnjem in Ljubljani. Predvidevamo, da bo anketiranje končano do 25. septembra. O izidih bomo poročali, takoj, ko bodo vprašalniki obdelani.

Alenka Janko, ACS

Izobraževalni program Brezposelnost je lahko izliv

V sklopu programa Evropske skupnosti Phare Democracy Programme, je v šolskem letu 1993/94 potekal na Andragoškem centru Slovenije podprojekt Odpravljanje psihosocialnih posledic daljše brezposelnosti. Ob tem smo pripravili poseben izobraževalni program Brezposelnost je lahko izliv, namenjen tistim brezposelnim, ki so na trgu dela v najslabšem položaju:

- z izobrazbo do vključno IV.stopnje (torej brez poklica ali s poklicem do IV.stopnje),
- ki so brezposelni več kot eno leto,
- ki doslej še niso bili zajeti v kateri koli ukrep aktivne politike zaposlovanja,
- starim do 25 let in nad 40 let.

Izhodišče za pripravo tega programa je bilo razmišlanje, da lahko posamezniku pomagamo pri premagovanju psihosocialnih posledic daljše brezposelnosti tudi s prenašanjem informacij, znanja in s predstavljivo možnosti za načrtovanje posameznih dejavnosti za premagovanje stanja, v kakršnem so se znašli. Brezposelnost je lahko izliv za posameznikov razvoj. Program sestavlja 6 tem:

- Brezposelnost in socialne pravice (dr. Andreja Kavar Vidmar)
- Pravna ureditev zaposlovanja in zavarovanja za primer brezposelnosti v Sloveniji (dr. Ivan Žužek)
- Brezposelnost in odnosi v družini (Marija Cigale)
- Obremenilni in krizni dogodki v vsakdanjem življenju (dr. Mirjana Ule)
- Kako razumeti stres brezposelnosti in se z njim spoprijeti – izkušenjsko usposabljanje (Dušana Findeisen)
- Smiselno načrtovanje osebnega in poklicnega življenja brezposelnih (Nada Mulej)

Program je izpeljan v 24 urah - praviloma v treh ali štirih dnevih, kot delavnica. Pri tem smo namenili posebno pozornost tudi evalvaciji. K sodelovanju smo pritegnili izvajalce programa in udeležence.

Zdaj, v prvi eksperimentalni fazi, sodeluje v programu 12 različnih organizacij iz 12 občin v Sloveniji (ker ni bilo dovolj denarja, nismo mogli zajeti več organizacij). Vseh 12 izpeljav je potekalo v aprilu in maju 1994. Za vse izvajalce smo na Andragoškem centru Slovenije pripravili štiridnevno usposabljanje za uresničevanje tega programa.

V 12 izpeljav programa Brezposelnost je lahko izliv je bilo v aprilu in maju zajetih 130 brezposelnih, to je 0,1 odstotka glede na vse brezposelne v aprilu 1994.

Udeleženci so obravnavanje teme dobro sprejeli. 95 odstotkov jih meni, da jim bodo obravnavane teme pomagale, da se bodo laže znašli v položaju, v katerem so, in prav toliko bi se jih podobnega seminarja še udeležilo.

75 odstotkov udeležencev je seminar spodbudil k takšni dejavnosti, ki jo bodo načrtovali in izpeljali v bližnji prihodnosti. Dobra polovica teh je tudi navedla katere dejavnosti

so to: od dejavnega iskanja zaposlitve, do odločitev za vpis v programe izobraževanja, dejavnosti v osebnem življenju in odločitev za samozaposlitve.

90 odstotkov udeležencev zatrjuje, da so na seminarju zvedeli veliko novega o pravicah, ki izhajajo iz položaja brezposelnosti. Seminar je bil uspešen tudi pri seznanjanju udeležencev z novimi možnostmi, kje lahko isčejo pomoč. 88 odstotkov jih za nove oblike in možnosti pomoči (samopomoči in pomoči v okolju) zvedelo prav na seminarju.

Ocene udeležencev in izvajalcev seminarja kot celote ter posebej posameznih sestavin programa kažejo, da je seminar izpolnil cilje. Vsi izvajalci so se strinjali, da je glede na uspešnost seminarja in potreb na "trgu", smiselno in nujno ta program nadaljevati.

Zavedamo se, da utegnejo nekateri strokovni delavci ugovarjati, češ da v tako kratkem času (24-urni seminar) ni mogoče veliko storiti za premagovanje psihosocijalnih posledic brezposelnosti - prav temu pa je program namenjen. Vendar lahko po 12 izpeljavah rečemo, da kljub tako kratkemu seminarju teme, obravnavane z dejavno udeležbo vseh, veliko pripomorejo k posameznikovemu iskanju novih in drugačnih možnosti, predvsem pa k seznanjanju s tem, kaj se z njim dogaja, kako si lahko sam pomaga ter kakšne pravice in možnosti ima, kje v okolju lahko poišče pomoč, spodbudo in podporo. Zato je pomembno, da se pri podajanju vsebine programa prilagajajo razmeram v okolju.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

Obrtno poklicno izobraževanje in učna mesta

Obrtna zbornica Slovenije je pripravila težko pričakovano brošuro Obrtno poklicno izobraževanje in v njej objavila učna mesta, ki so na voljo v obratovalnicah in podjetjih za učence, ki se s pogodbo o izobraževanju usposabljajo za poklice z oznako (o) - obrti prilagojeni. Predvideno je bilo, da bo brošura izšla aprila, vendar je zaradi zbiranja, priprav za objavo učnih mest nastala zamuda.

V brošuri smo zajeli vse že ustaljene poklice, za katere se učenci že izobražujejo po programih za potrebe obrti, in jim dodali še nove, sprejete letos: šivilja-krojač (o), pletilec (o), kemični čistilec in vzdrževalec tekstilij (p), čevljар (o), zidar (o) in tesar (o).

Brošura prinaša celostno informacijo o obrtnih programih, njihovem izvajaju in urejanju razmerij med partnerji.

Objavljamo pogodbo o izobraževanju z obširnimi pojasnili, pogodbo o štipendirjanju in sporazum o prevzemu pregledov obratovalnic. Ponudba učnih mest je razvrščena po območnih obrtnih zbornicah in pripravljena na podlagi pregleda že sklenjenih

pogodb o izobraževanju, prijav učnih mest, ki so nam jih sporočili obrtniki in podjetniki ter nekatera večja podjetja, ter prijav, ki so jih zbrale območne obrtne zbornice.

Od vpeljave usmerjenega izobraževanja se takšni seznamni niso pripravljali, zato je bil ta prvi korak po dolgih letih težji, kot smo pričakovali. Drugo leto in potem bo zagotovo lažje.

Tisti, ki bodo brošuro natančno prebirali, bodo opazili, da jih je med nekaj več kot 900 učnimi mesti največ za poklica avtomehanik (o) in mizar (o). Za pojasnilo dodajamo, da se je pred leti izobraževanje za potrebe obrti začelo prav za ta dva poklica, zato je zanj največ ponudbe pa tudi povpraševanja. Za druge poklice, ki so bili sprejeti šele letos, je učnih mest zelo malo, to pa seveda ne pomeni, da bo tako tudi drugo leto. Vsaka novost se mora 'prijeti', tako pri obrtnikih in podjetnikih kot pri učencih. Zato z optimizmom pričakujemo, da bo že prihodnje leto več učnih mest za "nove" poklice.

Kot smo že večkrat omenili, so pogodbe o izobraževanju in štipendirjanju na voljo na vseh območnih obrtnih zbornicah, po katerih smo tudi razvrstili učna mesta. Tako želimo vsem učencem, ki še nimajo mentorja, olajšati iskanje. Objavili smo tudi naslove vseh območnih obrtnih zbornic.

Brošure smo poslali vsem osnovnim šolam v Republiki Sloveniji, vsem uradom za delo, ki so v vsaki občini, območnim obrtnim zbornicam in srednjim šolam, ki izvajajo obrtne programe zajete v brošuri. Prejeli so jih tudi vse najpomembnejše inštitucije, ki so kakor koli povezane z rednim izobraževanjem. Tako smo zagotovili, da bodo informacije o učnih mestih dosegljive vsem, ki jih potrebujejo.

Janja Meglič, Obrtna zbornica Slovenije

Posel je komunikacija srca in možganov

Tako smo poimenovali strokovno srečanje v TRIMO Trebnje, letošnjega 17. junija. Dodobra smo napolnili veliko sejno dvorano in uživali ob skrbno pripravljenem in bogatem strokovnem programu.

Dozdajšnji razvoj in strategijo firme je predstavila direktorica Tatjana Fink in označila sodobne poslovne zahteve firm. Za uspešnost firme so potrebni denar, osebje in oprema. Zavedajo se, da je načrtovani uspeh odvisen predvsem od usposobljenih sodelavcev. Sistematično izobraževanje se je v TRIMU začelo že pred ustanovitvijo verificiranega izobraževalnega centra. Izobraževalne vsebine izbirajo tako, da pospešujejo razvoj posameznika in celotnega kolektiva. V zadnjem času so bili prav z izobraževanjem doseženi pomembni miselniki preskoki - od miselnosti "to znamo izdelati

in želimo prodati", v razmišljanje, "kaj potrebuje in želi kupec, trg?" Današnji kupci so zahtevni; zadovoljni kupci prinašajo največji dobiček.

Izobraževalni programi obsegajo vsebine iz strokovnega znanja (vezanega na proizvodne procese), računalniškega izobraževanja, učenja tujih jezikov, iz vodenja in kakovosti. Izobraževanje v TRIMU ima svoje mesto in pomeni naložbo v sodelavce; leta 1993 so mu namenili 1,8 odstotka od prihodka podjetja (tako dosegajo skoraj evropske standarde).

Izobraževalni cilji za leto 1994 so jasni. Od izvajalcev in udeležencev pričakujejo, da bodo:

- dosegali kakovost izdelkov,
- zniževali poslovne stroške,
- znali tuje jezike,
- ohranjevali in uresničevali vizije podjetja,
- pripravljeni na nenehne spremembe in te vpeljevali v podjetje
- hitro spreminjali način razmišljanja,
- naglo našli pot do rešitev problema,
- znali izboljšati odnos do kupca,
- sposobni presenečati kupce tudi s čim takim, česar ti ne pričakujejo
- pripravljeni na šokterapije v dobrem in slabem pomenu, pri reševanju vsakdanjih težav in razvojnih nalog in ter se znali z njimi tudi spoprijeti.

O tem, da so ti cilji sestavni del poslovne politike TRIMA in da vodstvo izobraževanje podpira, nas je prepričala direktorica firme. Tako razumevajoč in sprejemljiv odnos do izobraževanja, kot ga ima, vidimo redkokje.

Izobraževanje poteka večinoma med delovnim časom. Lani je zaposleni namenil izobraževanju 34,7 ure delovnega časa.

Izobraževanje izvajajo "interni", zunanjii tui strokovnjaki. Potrebe in želje zaposlenih po izobraževanju zbirajo načrtno in organizirano ter na podlagi tega izdelajo načrt izobraževanja. Interno glasilo jim rabi za obveščanje in zbiranje prijav.

Med dejavnost izobraževalnega centra spada tudi delo s štipendisti, študij ob delu in novost, ki jo vpeljujejo v kadrovsko politiko; to je letni pogovor t.l. DIALOG TRIMO, ki ga podobno kot v KRKI štejejo za kakovosten prispevek k boljšim odnosom in večji učinkovitosti.

Vodja Izobraževalnega centra Cvetka Bunc je ob predstavljanju izobraževalne dejavnosti posebaj poudarila, kako pomembna je kultura odnosov in tudi to, da vsi zaposleni uporabljajo ne samo znanje, temveč delajo tudi s srcem. K temu veliko pripomore dobro organizirano in prijetno pripravljeno izobraževanje. Udeleženci srečanja smo začutili, da si celoten kolektiv v resnici prizadeva za dobro počutje v delovnem okolju, saj vsi spodbujajo sproščene odnose in ustvarjajo zaupanje, vredno posnemanja.

Spoštujejo temeljna, navidez preprosta in logična pravila, ki so jih poimenovali STANDARDI TRIMO. Pa ne v tehnoškem pomenu, saj gre tu bolj za kodeks vrednot, ki velja za vse delavce ter implementirati odnose in razmeji odgovornosti. Vse to, seveda ne nastaja samo po sebi. S trdim in poštenim delom ustvarajo mozaik razvoja na vseh področjih.

Razpoloženje, kakršno vlada v TRIMO, je čutiti tudi zunaj poslovnih prostorov, po vsej trebanjski občini, ki ji TRIMO veliko pomeni. Sliko Trebanjev, glede na doseženo stopnjo izobrazbe, nam je predstavila direktorica Centra za razvoj in kulturo, Darinka Tomplak. Zaledje je po večini kmečko; večina prebivalcev ima le osnovnošolsko izobrazbo ali pa celo nepopolno osnovno šolo. Kako pritegniti čim več ljudi v programe splošnega izobraževanja, je njihova osrednja naloga. Z bogato ponudbo izobraževalnih programov, ki jih izvajajo, se izobrazbena raven prebivalstva bistveno spreminja. Za izobraževanje se odločajo več predvsem zaradi organizacije, ki omogoča šolanje bližu domačega kraja. Upajo, da bodo tudi s programom Uspodbujanja za življenjsko uspešnost in razvojem študijskih krožkov obogatili in zvišali raven izobraževanja v svojem okolju.

Preden smo se poslovili od Trebnjega, smo si ogledali galerijo likovnih samorastnikov. Čeprav se je čas obiska v TRIMO že malo odmaknil, se še enkrat prisrčno zahvaljujem vsem, ki ste nas na to srečanje povabili in ga izvrstno pripravili.

Maša Stavanja, ACS

Mednarodna konferenca v Lundu Medsebojna povezanost učenja in raziskovanja z delom

V švedskem univerzitetnem mestu Lund je potekala od 20. do 23. junija 1994 mednarodna konferenca o izkušnjah pri povezanosti učenja in raziskovanja z delom. Na konferenci je bilo 160 udeležencev iz 18 držav vsega sveta: akademikov, raziskovalcev, manedžerjev in predstavnikov sindikatov. Slovenci smo na konferenci predstavili izkušnje pri povezanosti Ekonomski fakultete v Ljubljani s prakso, in sicer po CISEF-u pri manedžerskem izobraževanju.

Konferenca je potekala po večini v delavnicah, vsebinsko pa je bila razdeljena na tri področja:

- učenje pri delu in v organizaciji (učenje z delom, vzorci, modeli, metode in strategije);
- možnosti za učenje pri delu (vodenje, moč, nove tehnologije);
- učenje ob skupinskih raziskavah (odnosi, sporazumevanje raziskovalcev in uporabnikov raziskav)

Razprave bi lahko povzeli takole:

Udeleženci, predvsem raziskovalci, so menili, da je treba za razvoj znanosti sodelovati s tistimi, ki raziskave uporabljajo. Raziskave imajo teoretično in praktično vrednost, zato jih je treba kritično preverjati v praksi. Znanost in raziskave niso in ne smejo biti monopol univerze. Znanje je moč le, če se uporablja. Učiti se moramo hitreje. Nova tehnologija narekuje nov tip komunikacij. Čedalje bolj postajamo odvisni od znanja. Potrebne so nenehne spremembe, ne pa iskanje najboljšega. Pomembno je mobilizirati ljudi, za spremembe pridobiti 'kritično maso' ljudi, te pa naj vodijo primerno usposobljeni strokovnjaki. Vzopredno je treba uresničevati več raziskovalnih projektov. Upravljanje s človeškimi viri postaja nov strateški dejavnik razvoja; pri tem postajajo zelo pomembni individualni prijemi in neformalni pogовори. Čedalje več je neznačilnih izdelkov in storitev, za tako delo pa je potrebno več učenja in sodelovanja.

V delavnicah je bilo pogosto slišati mnenja sindikatov in manedžerjev, češ da govorijo raziskovalci svoj jezik, ki ga praktiki ne razumejo. Zaradi prevladujoče vloge raziskovalcev ni mogoče ustvariti enakopravnih odnosov z uporabniki, četudi bi raziskovalci radi sodelovali. Treba je torej demistificirati raziskave. Le-te so namreč preveč pomembne in drage, da bi njihove izsledke uporabljali samo raziskovalci. Podobno velja za odnos univerze s prakso.

Predstavitev manadžerskega izobraževanja, ki ga izvaja CISEF na Ekonomski fakulteti, je v Lundu zbudila posebno pozornost, še posebno glede odnosa fakultete do tujih strokovnjakov, ki nastopajo kot predavatelji ali svetovalci v Sloveniji. Na Ekonomski fakulteti predavajo večino vsebinskih zasnov izobraževalnih programov za menedžerje domači strokovnjaki, ki poznajo potrebe in probleme slovenskih podjetij, bank in drugih organizacij. Menimo, da tega ne morejo storiti namesto domačih strokovnjakov tuji. Za novosti na posameznih strokovnih področjih in za posebne teme, za katere ni ustreznega domačega znanja, poiščemo ustrezne ljudi v tujini. Takih tem je seveda veliko, vendar ima ekonomska fakulteta veliko formalnih in neformalnih povezav z znanstvenimi inštitucijami, posamezniki in podjetji po svetu. Menimo, da tuji strokovnjaki ne morejo v celoti nadomestiti domačih, saj izhajajo praviloma iz splošnih potreb, zato so izpeljave splošne in uporabne v različnih okoljih. Spoštovati, upoštevati in poiskati je torej treba najprej naše domače znanje, to pa nenehno bogatiti z znanjem in izkušnjami tujih strokovnjakov.

Marija Brvar, CISEF

Konferenca Ženske in izobraževanje

V Estoniji je bila od 17. do 21. avgusta mednarodna konferenca z naslovom Ženske in izobraževanje, ki jo je priredilo Estonko združenje za izobraževanje odraslih ANDRAS. Konferenca je potekala v prijetnem obmorskem letovišču Laulasmaa, ki je bilo s svojo umirjenostjo zelo primeren kraj za ustvarjalno delo.

Konference se je udeležilo 30 strokovnjakov iz devetih držav (Litve, Latvije, Belorusije, Norveške, Finske, Škotske, Avstrije, Slovenije in Estonije), ki so zavzeto sodelovali na različne načine.

Prvi del konference je potekal plenarno, drugi pa v treh različnih tematskih skupinah. V plenarnem delu sva Slovenijo predstavila Marko Krašovec (socialni položaj žensk v Sloveniji) in Sabina Jelenc (položaj slovenskih žensk v izobraževanju). Osvetila sva položaj žensk na različnih področjih življenja, njihove pravice, želje po uveljavljanju in dejavnost. Pri tem sva se med drugim oprič tudi na izčrpne podatke iz poročila Urada za žensko politiko o položaju žensk v Republiki Sloveniji.

V plenarnem delu smo slišali tudi prispevek o socialnem položaju žensk v Estoniji (Krista Kilvet), dejavnosti žensk v Belorusiji (Olga Bogan), vlogi ženske pri ustvarjanju odprte demokratične družbe (Julija Sakalauskiene, Litva), spremenjanju vloge družine in ženske v nadaljevalnem izobraževanju (Margarita Teresovičiene, Ligija Kaminskienė, Litva) ter o svetovanju in pomoči v izobraževanju odraslih (Kanni Indre, Estonija).

Delo po skupinah, ki je trajalo dva dni, je potekalo na temo Ženske - izobraževanje - trg delovne sile.

V Narodni knjižnici so pripravili tudi odprt forum, lahko so se ga udeležili vsi, ki jih je zanimala tema Vloga matere in babice pri ohranjanju in nadaljevanju pomena vzgoje in izobraževanja.

Po treh dneh resnega konferenčnega dela smo na celodnevnu izletu, katerega vodilo je bilo Vloga ženske pri razvijanju kulturnih vrednot, spoznali delček njihove dežele in kulture.

Poleg novih, drugačnih pogledov na probleme žensk v sodobnem svetu nam je konferenca omogočila, da smo nekoliko spoznali - marsikomu še neznano - mlado državo Estonijo, ki je ravno tedaj, ko je bila konferenca, praznovala tretjo obletnico osamosvojitve. Estonijo lahko označimo za deželo prijaznih, optimističnih ljudi, ki si zelo želijo svojo državo zaživeti in jo odpreti tudi drugim ljudem.

Sabina Jelenc, Filozofska fakulteta

PRIPRAVLJAMO

Srečanja ob petkih

Dopustniški dnevi so za večino nas že minili. Nabrali smo si novih moči in nadaljujemo naša redna srečanja ob petkih, med 9. in 11. uro.

Kot veste, je vsak petek namenjen srečanjem, strokovnim pogovorom in predstavitvam različnih strokovnih tem. Za nekatere teme bomo termine posebej napovedali, druge pa bomo pripravljali sproti.

Posameznike in institucije, ki želijo širšemu krogu andragoških delavcev predstaviti svojo izobraževalno dejavnost, problematiko in izkušnje ali pa pridobiti aktualne informacije o dogajanju v izobraževanju odraslih, vabimo, da se nam oglasijo. Pokličite nas po telefonu. Številka je 061 446 482, Zdenka Birman-Forjanč ali Maša Stavanja, in dogovorili se bomo za prosti rok.

Oktobra bomo imeli tri izobraževalna srečanja in sicer:

Petek, 14.10.1994 ob 9. uri

Predstavitev učnega kompleta: SPODBUDE ZA NADALJNJE UČENJE

Jasna Baloh Dominko, prof., direktorica zasebnega zavoda za izobraževanje odraslih in otrok DOBA, p. o., Maribor, nam bo predstavila učni komplet Spodbude za nadaljnje učenje.

Komplet sestavlja priročnik in avdiokaseta. S priročnikom želijo pomagati odraslim, ki se učijo in tudi učiteljem pri izobraževanju odraslih. Pri odraslem človeku je znanje veliko bolj odvisno od poprejnjega znanja in izkušenj. Odstraniti je treba predvsem slabe izkušnje pri učenju iz šole in razvijati zaupanje v svoje sposobnosti. Priročnik z vajami navaja bralca na razvijanje veselja do novega, popelje ga na raziskovalno področje in to mu postaja užitek.

Avdiokaseta pa je namenjena samostojnemu poslušanju in poslušanju v skupini. Spodbuja k razmišljanju in pogovoru, kako se učiti z več veselja in uspeha. Posebna vrednost kasete pa je v glasbi, z uporabo te se bolje pripravimo na učinkovitejše učenje.

Petek, 21.10.1994 ob 9. uri

Predstavitev: SDS - VODIČ ZA PLANIRANJE IZOBRAŽEVALNE IN POKLICNE POTI

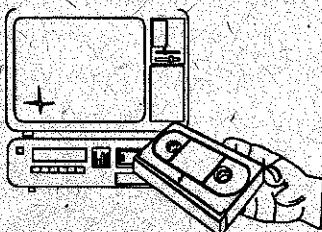
Vodič za planiranje izobraževalne in poklicne poti je pripomoček za vsakogar, ki razmišlja o svoji nadaljnji poklicni karieri. Gre za prevod vprašalnika SDS (Self-Directed Search), ki je v ZDA pri svetovanju za kariero najbolj razširjen. Gre za psihološki preskus, ki je konstruiran tako, da ga posameznik lahko uporablja samostojno. Na izobraževalnem srečanju bo pripomoček na kratko predstavljen, prikazana pa bo tudi njegova uporabnost pri svetovanju brezposelnim in odraslim.

Srečanje bo vodil Šaša Niklanović, z Republiškega zavoda za zaposlovanje Ljubljana.

Zdenka Birman - Forjanič, ACS

Seminarji

VIDEO V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Vsi, ki želite bolje izobraževati in poživiti izobraževalne programe z videom, lahko svoje znanje spopolnite.

Pripravili smo tri izobraževalne programe, in sicer:

1. KAKO SI IZDELAM VIDEOPROGRAM

Izpeljava: 10. november 1994

2. VIDEOKONFRONTACIJA ALI UPORABA KAMERE ZA SNEMANJE DEJAVNOSTI UDDELEZENCEV IZOBRAŽEVANJA

Izpeljava: 15. november 1994

3. UPORABA VIDEA PRI UČENJU

Izpeljava: 22. november 1994

Seminarji so namenjeni udeležencem, ki imajo malo izkušenj pri uporabi videa v izobraževanju, pa tudi tistim, ki že uporabljajo video in so pripravljeni deliti svoje izkušnje z nami.

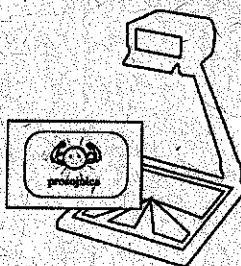
Seminarji bodo potekali med 9. in 15. uro na Andragoškem centru RS, Šmartinska 134a. Programe bo izvajal Miran Morano, prof., strokovni sodelavec Andragoškega centra.

Kotizacija za posamezno učno delavnico znaša 8.000 tolarjev. Poravnajte jo na žiro račun Andragoškega centra, št.: 50103-603-51771, z oznako Video. Prosimo, da dokazilo o plačilu kotizacije prinesete s seboj na seminar. V ceno kotizacije je vračunan tudi obsežen priročnik VIDEO V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH.

Vse informacije in podrobnejši program za posamezne delavnice smo v Novičkah že objavljali in vam ga bomo poslali takoj, ko boste to želeli.

Število udeležencev v delavnici je omejeno na 15. Prosimo, da izpolnjeno prijavnico (ki je priložena Novičkom) pošljete 10 dni pred začetkom vsakega seminarja na Andragoški center RS, Zdenki Birman-Forjanič, tel. 061 446 482, lahko tudi po faksu, 061 445 881.

PROSOJNICA PRI IZOBRAŽEVANJU

Delavnica bo 29. novembra 1994 na Andragoškem centru Slovenije, Šmartinska 134a, Ljubljana, od 9. do 15. ure.

Program učne delavnice:

- Prosojnica pri celostnem izobraževanju
- Napake, ki jih lahko naredimo pri pripravi, izdelavi in uporabi prosojnic
- Kaj lahko storim, da bo prosojnica:

- zanimiva;
 - jasna, preprosta in razumljiva;
 - estetska in kompozicijsko domišljena;
 - tehnično obdelana?
- Kako jo lahko učinkoviteje uporabljamo?

V zadnjem času se pri izobraževanju namenja čedalje večja pozornost učnim pripomočkom. Izvajalec izobraževanja jih lahko uporablja kar precej: od table, videa do računalnika. Za marsikoga bo morda presenečenje, da smo se lotili prosojnice, ki je prav gotovo najbolj razširjen pripomoček. Toda pogosto vidimo prosojnice, ki komunikacijo bolj ovirajo kot pa olajšujejo. Ugotavljamo tudi, da veliko izvajalcev izobraževanja prosojnic ne zna uporabljati.

V učni delavnici bo vsak udeleženec izdelal dve prosojnici in pripravil kratek nastop z grafskopom in prosojnicami.

Metoda dela:

- minipredavanja, delo v majhnih skupinah, praktičen zgled izdelave prosojnic, nastop in skupinska razčlemba nastopa.

Gradivo:

- vsak udeleženec bo še pred začetkom učne delavnice prejel priročnik PROSOJNICA PRI IZOBRAŽEVANJU.

Udeležence prosimo, naj prinesejo s seboj komplet raznobarvnih flomastrov, odpornih proti vodi, da si bodo z njimi pomagali pri izdelavi prosojnic.

Delavnica je namenjena predvsem izvajalcem izobraževanja odraslih (učiteljem). Program bo izvajal Miran Morano, prof.

Kotizacija znaša 6.000 tolarjev. Poravnate jo na žiro račun Andragoškega centra, št.: 50103-603-51771, z oznako Prosojnica. V kotizacijo je vračunano tudi gradivo. Prosimo, da dokazilo o plačilu kotizacije prnesete s seboj v delavnico.

Izpolnjeno prijavnico pošljite najkasneje do 11. novembra 1994 na ACS, Šmartinska 134a. Ker je število udeležencev omejeno na 15, bomo upoštevali vrstni red prijav. Dodatne informacije o vseh razpisanih seminarjih dobite na Andragoškem centru RS, Šmartinska 134, pri Zdenki Birman-Forjanič ali Maši Stavanja, tel. 061 446 482.

Zdenka Birman-Forjanič, ACS

Napovedujemo

V naslednji številki Novičk vas bomo obvestili o natančnih rokih in drugih pogojih za vključitev v programa, ki sta imela med izobraževalci odraslih velik odziv. To sta:

1. PREPRIČLJIVO PRENAŠANJE ZNANJA IN INFORMACIJ Z VIZUALIZACIJO MIŠLJENJA

Izvajalka: Mona Vogl (novembra ali decembra).

2. UČINKOVITO NASTOPANJE IN SPORAZUMEVANJE V SKUPINI Z NEVROLINGVIŠTIČNIM PROGRAMIRANJEM

Izvajalka: Nada Mulej (novembra ali decembra).

Podrobnejše informacije o seminarjih lahko dobite na Andragoškem centru RS pri Maši Stavarja ali Zdenki Birman-Forjanič, tel.061 446 482.

Seminar Stephana Haslama

Predavatelja Stephana Haslama smo spomladi že napovedovali in podrobneje predstavili v majskej številki Novičk. Naj ponovimo.

Diplomiral je iz menedžmenta na Univerzi New York v Binghamtonu. Vodil je mednarodno organizacijo učiteljev in govornikov, The supportive Lifestyle Network. Bil je tudi direktor centra za notranje poglabljanje v Virginiji - Hearthfire Lodge, kjer se je ukvarjal z raziskovanjem tehnik nadpovprečnega učenja in osebne preobrazbe. Zdaj sodeluje pri družbi Ressource Associates, ki ima sedež v Houstonu, vodi seminarje za menedžerje, učitelje, svetovalce in gospodarstvenike.

Poučeval je že na različnih kondic sveta. Odlikuje ga predvsem izredna sposobnost, da zna težje in zapletene procese razložiti na praktičen, razumljiv način, z veliko humorja, odprtosti in sproščenosti.

V Andragoškem centru je gostoval avgusta. Skupaj z njim smo pripravili program, ki vam ga predstavljamo in vas vabimo, da se učite z izkušenim ameriškim trenerjem, ki bo v vaše razmišljanje in ravnanje vnesel sodobna spoznanja. Redkokdaj se imamo možnost srečati s strokovnjakom, ki s takim žarom in lahketnostjo odkriva medsebojne odnose in tako oblikuje pogled človeka v prihodnosti.

Vabimo vas v program, ki smo ga skupaj z njim pripravili

KAJ NOVEGA SE LAJKO NAUČIM O USPEŠNEM SODELOVANJU Z LJUDMI

Učno delavnico sestavlja niz treningov, s pomočjo katerih spopolnjujemo večine govora, obvladovanja in spoznavanja sebe in drugih in se naučimo premagovati stres.

1. UNIVERZALNI ZAKONI KUMUNICIRANJA

- S katerimi tehnikami ustvarjamo razumevanje in dosegamo sporazum
- Razlike med osebnimi stilji dela in sodelovanja (prednosti, pomanjklivosti)
- Treningi, s katerimi se naučimo ustvarjati ravnotesje v različnih situacijah

2. VPLIV MISLI, ČUSTEV, VEDENJA NA REZULTATE DELA

- Razvijajmo uspešni team
- Odkrivanje individualnih prereferenc med sodelavci in spremiščanje pristopov
- Urjenje neposredne in popolne komunikacije brez dvoumih sporočil in skritih pomenov
- Kako se izognemu napačnemu razumevanju in manipulaciji

3. KAKO KONFLIKT IN TEKMOVALNI ODNOŠ SPREMENIMO V KREATIVNOST IN SODELOVANJE

- Analiza poti od avtomatičnega odziva na stres do obvladovanja tega
- Kako preseči tekmovalni odnos, ki povzroča konflikt
- Postopki in sprejemanje odločitev, ki ustvarjajo konflikte
- Koraki in "modrosti", ki ustvarjajo kreativno sodelovanje in kooperativnost

4. KAJ BOM SEDAJ DELAL DRUGAČE

- Kaj je vsak posameznik pripravljen storiti, da bo uspešen in uspešno sodeloval z ljudmi nasprotno.

Seminar bo predvidoma potekal prvi teden decembra, na Andragoškem centru RS, Šmartinska 134a. Prijave sprejemajo najkasneje od 28. oktobra. Ker je število udeležencev omejeno, vas prosimo, da se prijavite po telefonu ali osebno, mi pa vam bomo poslali podrobni program, točen datum in ostale pogoje izvedbe seminarja. Pokličite Mašo Stavanja ali Zdenko Birman-Forjančič, tel. 061 446-482.

Cena za dvodnevni seminar je 18.000 tolarjev. V ceno je vračunano bogato gradivo, konsekutivno prevajanje iz angleškega v slovenski jezik, kava in sokovi. Poravnate jo na žiro račun številka: 50103-603-51771, z oznako Haslam.

Maša Stavanja, ACS

POSVETI, KONFERENCE

Posvet Andragoškega društva Slovenije Vloga izobraževanja odraslih v demokratizaciji družbe

V poletni izdaji Novičk smo vas povabili na strokovni posvet Andragoškega društva Slovenije. Zdi se, da poletje res ni primerno za pripravo posvetov in prijavo udeležbe, kajti zadeli smo na vrsto težav, največje pa so seveda debarne.

Odločili smo se, da posvet sicer bo, vendar nekoliko kasneje, predvidoma konec oktobra. Tudi vsebinsko ga bomo nekoliko spremenili.

Ker bo naslednja številka Novičk izšla prepozno, da bi v njej napovedali posvet, varno bomo to sporočili v posebnem pismu. Informacije dobite lahko tudi na Andragoškem centru Slovenije, pri Metki Svetina.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Adult education development and international aid : some issues and trends : final report of the international seminar on "The Role of International Aid in Adult Education in Developing Countries" held in Kungälv, Sweden, June 1996 / compiled by Gunnar Rydström. Toronto : ICAE, 1987.

Apps, Jerold W.: Mastering the teaching of adults. Malabar : Krieger, 1991. 150 str.

Beitinger, Gabriele; eoHHeinz Mandl: Spodbude za nadaljnje učenje : pristop k učenju, ki ga sami usmerjamo. Maribor : Doba, 1994. 139 str. + avdiokaseta

Boeren, Ad: In other words : the cultural dimension of communication for development. The Hague : Centre for the Study of Education in Developing Countries (CESO), 1994. 229 str. (CESO paperback ; no. 19) **Bucciarelli, Claudio:** Distance training for management and administrative staf in small and medium-sized enterprises and craft firms in Italy. Berlin : CEDEFOP, 1988. 89 str.

Cleveland, Bernard F.: Das Lernen lehren : erfolgreiche NLP–Unterrichtstecniken. Freiburg im Breisgau : VAK Verlag für Angewandte Kinesiologie, 1992. 230 str.

Dearden, G.: **Learning while earning : learning contracts for employees.** London : Learning From Experience Trust, 1989. 33 str.

Drofenik, Olga; Zoran Jelenc: **Temeljno izobraževanje odraslih : raziskovalno poročilo / Olga Drofenik ... (et al.).** Neformalno izobraževanje odraslih : raziskovalno poročilo / Zoran Jelenc ... (et al.). 189 str. Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1994. 152 str. (Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ; 5)

Education in the rural American community : a lifelong process / ed. by Michael W. Galbraith. Malabar : Krieger, 1992. 371 str.

Entwicklungs-konzept der Klubschulen : die Klubschule der Zukunft / Thomas Lichtensteiger... (et al.). Zürich : Migros-Genossenschafts-Bund, Koordinationsstelle der Klubschulen, 1988. 178 str.

Esp, Derek: **Competences for school managers.** London ; Philadelphia : Kogan Page, 1993. 160 str. (The management and leadership in education series)

Flechsig, Karl-Heinz: **Grundtexte zum "Göttinger Katalog didaktischer Modelle" (GKDM).** Göttingen : Institut für Kommunikationswissenschaften der Universität Göttingen, 1986. 134 str.

Frommer, Helmut: **Lernen, Wissen, Bildung : ein integrierendes Lernkonzept für die Erwachsenenbildung.** Villingen-Schwenningen : Neckar-Verlag, 1991. 112 str. (Schriften zur Erwachsenenbildung in Baden-Württemberg, Nr. 16)

Gizard, Xavier; Martine Bernard; Sebastiano Fadda: **Regional development and vocational training : analysis and discussion of the relationship development - vocational training : experience and perspectives.** Berlin : CEDEFOP, 1986. 49 str.

Grinder, Michael: **NLP für Lehrer : ein praxisorientiertes Arbeitsbuch.** 2. Aufl. Freiburg im Breisgau : VAK Verlag für Angewandte Kinesiologie, 1992. 226 str.

Hawes, Hugh: **Child-to-child another path to learning.** Hamburg : Unesco Institute for Education (UIE), 1988. 128 str. (UIE monographs, 13)

Hochleitner, Ricardo Díez; Joaquín Tena Artigas; Marcelino García Cuerpo: **La réforme de l'éducation en Espagne et l'éducation permanente.** Paris : Unesco, 1978. 102 str. (Expériences et innovations en éducation, no 31)

Hudson, Barclay M. and Russel G. Davis: **Knowledge networks for educational planning: issues and strategies / with David Mason and Walter Siembab.** Paris : Unesco, International Institute for educational Planning (IIEP), 1980. 207 str.

Ivančič, Angelca; Metka Svetina: **Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih : raziskovalno poročilo / Angelca Ivančič ... (et al.).** Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1994. 319 str. (Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ; 3)

Jelenc, Zoran: *Snovanje in sistemsko urejanje izobraževanja odraslih : splošna izhodišča in primerjalni pregled stanja v Sloveniji : raziskovalno poročilo.* Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1994. 341 str. (Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ; 1)

Mihevc, Bogomir: *Visokošolsko izobraževanje odraslih : raziskovalno poročilo / Bogomir Mihevc ... (et al.).* Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1994. 354 str. (Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ; 4)

Mohorčič-Špolar, Vida A.: *Potrebe po izobraževanju odraslih : raziskovalno poročilo.* Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1994. 421 str. (Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ; 6)

Svetina, Metka: *Programi, oblike in metode izobraževanja odraslih : raziskovalno poročilo / Metka Svetina ... (et al.).* Ljubljana : Andragoški center Republike Slovenije, 1994. 152 str. (Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ; 2)

International congress on education for human rights and democracy (Montreal, Canada, 8-11 March 1993) : achievements and obstacles in human rights education : from Malta to Montreal (1987-1993). Paris : Unesco, Division of Human Rights and Peace, 1993. 19 str.

Kammerer, G.; P. Stockdreher: *Supply and demand in the field of distance education for senior and middle management in small and medium-sized firms and craft enterprises in the Federal Republic of Germany.* Berlin : CEDEFOP, 1988. 172 str. loč. pag.

Kolb, David A.: *Experiential learning : experience as the source of learning and development.* Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1984. 256 str.

Kubr, Milan: *How to select and use consultants : a client's guide.* Geneva : International Labour Office (ILO), 1993. 205 str. (Management development series ; no. 31)

The learning imperative : national educational and training targets and adult learners / NIACE. Leicester : NIACE, 1993. 54 str. (A NIACE Policy Discussion Paper)

Lenz, Werner: *Emanzipatorische Erwachsenenbildung : Bildung für Arbeit und Demokratie.* Versammelte Aufsätze. München : Profil, 1989. 107 str.

Lovett, Tom: *Adult education, community development and the working class.* Nottingham : Department of Adult Education, University of Nottingham, 1982. 176 str. (Nottingham studies in the theory and practice of the education of adults)

Peter Monetti, ACS

ACS
446C